

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Кіцманського районного суду Чернівецької області

21.08.2024

м. Чернівці, 2024

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.08.2024 групою НПМ здійснено відвідування Кіцманського районного суду Чернівецької області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Ісопенко Ірина Юльянівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Сидоренко Олександр Олегович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Третьяков Віктор Володимирович, представник громадської організації.

Кіцманський районний суд знаходиться за адресою: вул. Незалежності, 48, м. Кіцмань, Чернівецький р-н, Чернівецька обл.

Керівництво суду: голова суду – Мінів Ольга Ігорівна.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області.

Станом на 21.08.2024 у суді фактично працює 4 судді (по штату – 5).

Суд розміщений у двоповерховій будівлі. При вході до суду розміщена кнопка виклику персоналу для маломобільних осіб. Вхідна група обладнана пандусом, наявна табличка зі шрифтом Брайля.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про телефони гарячих ліній безоплатної правничої допомоги, каналів комунікації з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, графік прийому громадян, та інша довідкова інформація.

У будівлі облаштовано два входи – основний (центральный), службовий (конвою).

Працівниками Служби судової охорони здійснюється пропускний режим та охорона суду.

У відвідувачів перевіряються документи та ведеться журнал реєстрації пропуску осіб до адміністративних будівель суду. Наявна система відеоспостереження та стаціонарний металодетектор арочного типу.

Для здійснення правосуддя у районному суді облаштовано 3 зали судових засідань, з них для розгляду кримінальних справ – 2 зали (фото 1, 2).

Зали судових засідань для розгляду кримінальних справ обладнані системою відеоконференцзв'язку та кабінами для підсудних (засуджених) загородженні зі спеціального захисного скла.

Зали судового засідання обладнані необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судових засідань.

На час відвідування групою НППМ підсудних (засуджених) до суду не доставляли.

Попередні зауваження.

Відвідування НППМ здійснюється вперше.

II. Факти, виявлені під час відвідування

Порушення права на захист від катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання (стаття 5 Загальної декларації прав людини, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Вимогами пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН Суди) передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді, де розташовано 2 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 6 камер. Натомість в суді відсутні такі камери для підсудних (засуджених). Осіб, які перебувають під вартою, тримають у стаціонарних загородженнях у залах судового засідання для розгляду кримінальних справ. Така практика не забезпечує роздільного тримання чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

2. У порушення пункту 20 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями та пункту 22.5 Європейських пенітенціарних правил, підсудні (засуджені) не мають доступу до питної води. Наявні бутлі для питної води в залах суду, однак вода у них відсутня (фото 3).

3. Окрім цього, у порушення вимог пункту 15 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від

26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), маршрут конвоювання підсудних (засуджених) має частину де відсутній відеонагляд.

Наявність системи відеонагляду за маршрутом конвоювання підсудних (засуджених) може сприяти додатковій гарантії запобігання жорстокого поводження з боку персоналу конвою.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

4. У порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди, статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливує реалізацію їх прав на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (стаття 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та стаття 21 Конституції України).

5. Вхідна група будівлі суду обладнана пандусом, який не відповідає вимогам пункту 5.3.1, 5.3.2 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018. «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» (далі – ДБН В.2.2-40:2018). Маломобільні групи населення не в змозі без сторонньої допомоги потрапити до суду внаслідок відсутності поручнів безпосередньо біля початку пандусу. Також пандус має великий кут підйому, що унеможливує самостійний рух по ньому (фото 4).

6. Шляхи руху в середині будівлі суду не відповідають вимогам пунктів 8.1.2 та 8.4.2 ДБН В.2.2-40:2018. Відсутнє нанесення контрастних та тактильних смуг, які б відчувалися за допомогою тростини або підосви взуття. Крім того, на сходах всередині будівлі немає застережних тактильних смуг по ширині проходу або контрастного кольорового маркування та позначення для вільного орієнтування, пересування, всередині приміщення суду (фото 5, 6).

7. Санітарний вузол суду на першому поверсі не відповідає вимогам пункту 11.6 ДБН В.2.2-40:2018. Маломобільні групи населення не в змозі користуватися санітарним вузлом через відсутність поручнів та вузький вхід (фото 7).

Порушення права на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України)

8. У порушення вимог пункту 14 Інструкції окремих під'їзд спеціального автотранспорту варті, для посадки (висадки) підсудних (засуджених) не обладнаний спеціальним боксом або огороженою стоянкою (фото 8).

10. Окрім цього, у порушення вимог пункту 13 Інструкції маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від під'їзду спеціального автотранспорту до входних дверей суду не ізольований (фото 9, 10).

11. Також встановлено порушення вимог пункту 11 Інструкції, вікна зали для розгляду кримінальних справ на другому поверсі заграбовано частково (фото 11).

Вищезазначені порушення Інструкції наражають на небезпеку як обвинувачених (підсудних), засуджених так і інших відвідувачів суду.

III. Рекомендації

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області та Кіцманському районному суду Чернівецької області:

1. Опрацювати питання щодо облаштування будівлі суду групою приміщень відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди;

2. Забезпечити приміщення суду системами відеонагляду у продовж всього маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених у відповідності до вимог пункту 15 Інструкції;

3. Забезпечити вільний доступ обвинувачених (підсудних), засуджених до чистої питної води;

4. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з обвинуваченим (підсудним), засудженим відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди;

5. Забезпечити доступ до приміщень районного суду маломобільним групам населення, відповідно до вимог пунктів 5.3.1, 5.3.2, 8.1.2, 8.4.2, 11.6 ДБН В.2.2-40:2018;

6. Привести територію маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених у відповідності до вимог пунктів 11, 13, 14 Інструкції.

До звіту додаються: фотофіксація на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з
прав людини у Чернівецькій області**

Ірина ІСОПЕНКО

Фотознімки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

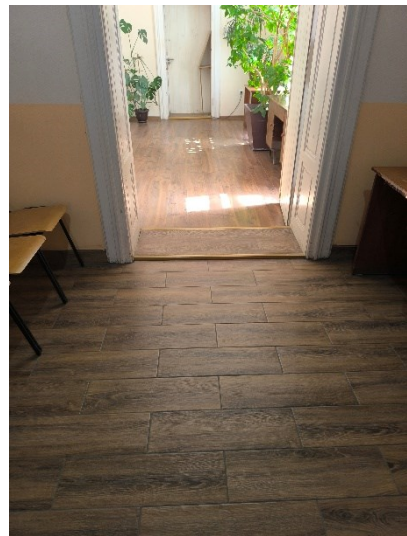
Фото 4

Фото 5

Фото 6

Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

